

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO
EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND
KIRKKOHALLITUS
KYRKOSTYRELSEN

Läht. 2.2.2012

Helsinki 2.2.2012
Asianumero 2012-00009/31
Viite Rikosseuraamuslaitoksen lausuntopyyntö 19.12.2011/Dnro55/090/2011
Asia Lausunto työryhmän esityksestä Rikosseuraamuslaitoksen päihdetyön linjaukseksi 2012-2016

Rikosseuraamuslaitokselle

Kirkkohallitus antaa lausuntonaan seuraavan.

Linjaus esittää vankien ja yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien päihdekuntoutuksen keskeiset ongelmat. Resursoinnin ongelmiin ei kuitenkaan esitetä ratkaisuja. Tämä on ongelmallista. Resurssivajeella perustellaan usein yhteistyön järjestämistä koskevia rajoituksia mm. seurakuntien kanssa. Seurakuntien vankila- ja päihdetyöstä vastaavat ovat usein tuoneet esiin tämän ongelman. Kataisen hallituksen hallitusohjelmaan tukeutuen tulisi linjauksen asettua selvemmin puolustamaan päihdehuollon kehittämisen resursseja.

Seurakunnissa ja järjestöissä tehdään päihdetyön sidosryhmäyhteistyötä Rikosseuraamuslaitoksen kanssa. Työ vapautumisvaiheessa edellyttää yhteistyön alkamista vangin kanssa jo vankilassa. Seuraamusjärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden kannalta on tärkeää sidosryhmäyhteistyöhön paneutuva ja päihdetyön hyvin osaava Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstö. Kirkon kannalta erityinen huolenaihe on vankilasielunhoidon ja päihdetyön resurssien turvaaminen vankiloissa. Linjauksessa olisi hyvä ottaa kantaa resurssien riittämättömyyteen.

Vaikka kristillinen päihdetyö on laajin vankiloiden ulkopuolinen toimijaresurssi, se jää linjauksessa kokonaan mainitsematta. Kristillisestä päihdetyöstä vankiloissa pisimmälle kehitettyjä malleja ovat Vaasan vankilan kristillinen päihdekuntoutusosasto sekä nytemmin Riihimäen vankilassa toteutettu malli Helluntaiherätyksen kanssa. Kokemus on osoittanut, että vahvin päihdehoidon malli on vankilan organisoima hoitoyhteisömallin mukainen toiminta, jota mainitut ohjelmat edustavat. Linjaus ottaa hyvin vähän esiin yhteisömallia ja muuta sosiaaliseen kuntoutukseen painottuvaa päihdetyötä. Ehdotetut toimenpiteet ovat varsin terveydenhuoltokeskeisiä. Seurakuntien ja kolmannen sektorin järjestöjen edustaman yhteisöllisen päihdetyön kannalta tulisi linjauksessa painottaa enemmän päihdeongelmien sosiaalista ulottuvuutta.

Linjauksen esityksiin liittyvät lainmuutokset ovat kannatettavia. Ne painottavat ranskaiskeskeisyyden sijasta seuraamusjärjestelmän kuntouttavaa tavoitetta.

Kirkon päihde- ja vankilatyössä saadun kokemuksen perusteella olisi tärkeää ottaa huomioon arvojen ja elämänkatsomusmuutoksen merkitys. Hyvin monet ihmiset ovat selviytyneet pois päihde- ja rikoskierteestä arvojen ja uskonnollisen elämänkatsomuksen muutoksen pohjalta. Linjauksessa arvojen ja uskon merkitys unohtuu.

Seurakuntien päihdetyössä, kuten myös rikoksista tuomittujen päihdekuntoutuksessa, on saatu hyviä kokemuksia yhteistyöstä kuntien ja järjestöjen kanssa. Linjauksessa tulisi esittää selvemmin kuntien vastuun lisääminen vankien päihdekuntoutuksessa ja päihdekuntoutuksen kokonaisvastuun siirtäminen oikeusministeriöltä sosiaali- ja terveysministeriölle.

Kansliapäällikkö

Jukka Keskitalo

Johtaja

Kalle Kuusimäki